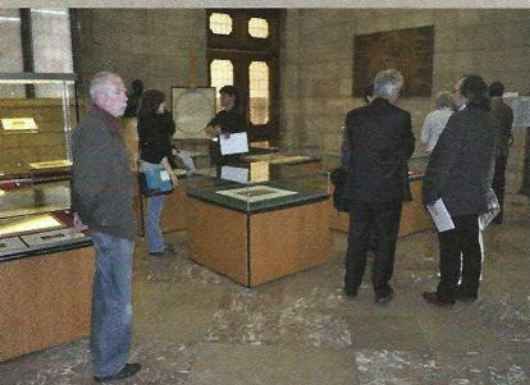

Salsa!.doc

3

JAARGANG 7 | SEPT 2011
DRIEMAANDELIJKE UITGAVE

I N H O U D

Het archief goes digital	1
Rubriek: Collectie in de kijker	2
Isala van Diest & Louise Heger	4
<i>Twee vrouwen Twee verhalen</i>	
<i>Antiquitez de Louvain</i>	6
van Van de Velde tot Van Even	
Activiteiten van Salsa! vzw	8

NIEUWSBRIEF VAN DE VRIENDEN VAN HET LEUVENS STADSARCHIEF

Het archief goes digital

Op woensdag 14 september 2011 stelden M-Museum Leuven, het Stadsarchief, de Universiteitsbibliotheek van de K.U.Leuven en de Erfgoedcel de online zoekdatabank 'Venster op Leuven' voor. De website www.vensteropleuven.be biedt een kijk op de geschiedenis van Leuven via tekeningen, losbladige grafieken, historische prenten en plannen die bewaard worden door de verschillende instellingen.

Op dit ogenblik kunt u al 1400 digitale afbeeldingen online bekijken. Het aandeel van het Stadsarchief is momenteel met zo'n 150 plannen, plattegronden en schetsen eerder beperkt. Het is uiteraard wel de bedoeling dat de databank met nog meer archiefmateriaal wordt verrijkt. Wie graag ook een aantal van deze iconografische bronnen over Leuven in origineel bekijkt, kan nog tot december terecht op de eerste verdieping van de universiteitsbibliotheek op het Ladeuzeplein. Ter gelegenheid van de lancering van de website hebben de verschillende partnerinstellingen daar origineel materiaal tentoongesteld. Uit de collectie van het Stadsarchief ligt er een tekening van de Brusselse Poort, een plan met de stadsomwalling uit de vroeg achttiende eeuw en een tekening van Ferdinand Giele betreffende de brandstichting van de lakenhal tijdens de eerste Wereldoorlog.

Ook ons andere digitaliserings- en ontsluitingsproject loopt momenteel op wieltjes. Het Itinera Novaproject is op kruissnelheid gekomen en in januari starten we met de derde en laatste projectfase. Tegen het einde van dit jaar zullen in totaal 605 registers (periodes 1362-1460 / 1550-1590 / 1710-1795) in de eigen scanstudio gedigitaliseerd zijn tot TIF-bestanden van hoogwaardige technische en visuele kwaliteit. Ze zijn online raadpleegbaar via onze website www.itineranova.be. Daarnaast wordt er naarstig gewerkt aan het invoeren van de meer dan 5000 transcripties die onze vrijwilligers de afgelopen twee jaar al hebben gemaakt. Binnenkort zou het ook mogelijk moeten zijn om de transcripties online in te voeren, wat uiteraard een grote tijdsbesparing betekent. Voor de inhoudelijke ontsluiting van de akten hebben we een nieuwe partner onder de arm genomen. De einde 2010 gelegde contacten tussen het Stadsarchief Leuven en professor Lambert Schomaker van de onderzoeksgroep artificiële intelligentie van de Rijksuniversiteit Groningen, leidden tot een echte samenwerking en een heroriëntatie van de ontsluitingsmogelijkheden van de Leuvense schepenbank. Professor Schomaker ontwikkelt een (zelflerende) tool die via beeldherkenning op woord-niveau digitale beelden van handgeschreven bronnen doorzoekt. Op basis van een beperkt aantal vooraf geïdentificeerde vindplaatsen van een willekeurig zoekwoord levert deze zoektool een oplist van alle andere vindplaatsen in de digitale beelden, zonder dat er eerst een transcriptie moet gemaakt zijn. Vanuit elke vermoedelijke treffer in het zoekresultaat kan men meteen de digitale versie van de betreffende folio oproepen, waarop de vindplaats gemarkeerd is.

Deze revolutionaire manier om zeer omvangrijke handgeschreven bronnen via hun digitale versie toch snel en automatisch te kunnen doorzoeken op woordniveau, zou voor de inhoudelijke ontsluiting van de Leuvense schepenbank uiteraard erg aangewezen zijn. Eerste verkennende testen van MONK met beeldmateriaal uit één Leuvense schepenbankregister waren alvast voldoende veelbelovend om deze nieuwe ontsluitingspiste in de derde fase van het Itinera Novaproject op te nemen. Wij houden u uiteraard op de hoogte van de verdere ontwikkelingen.

MARIKA CEUNEN

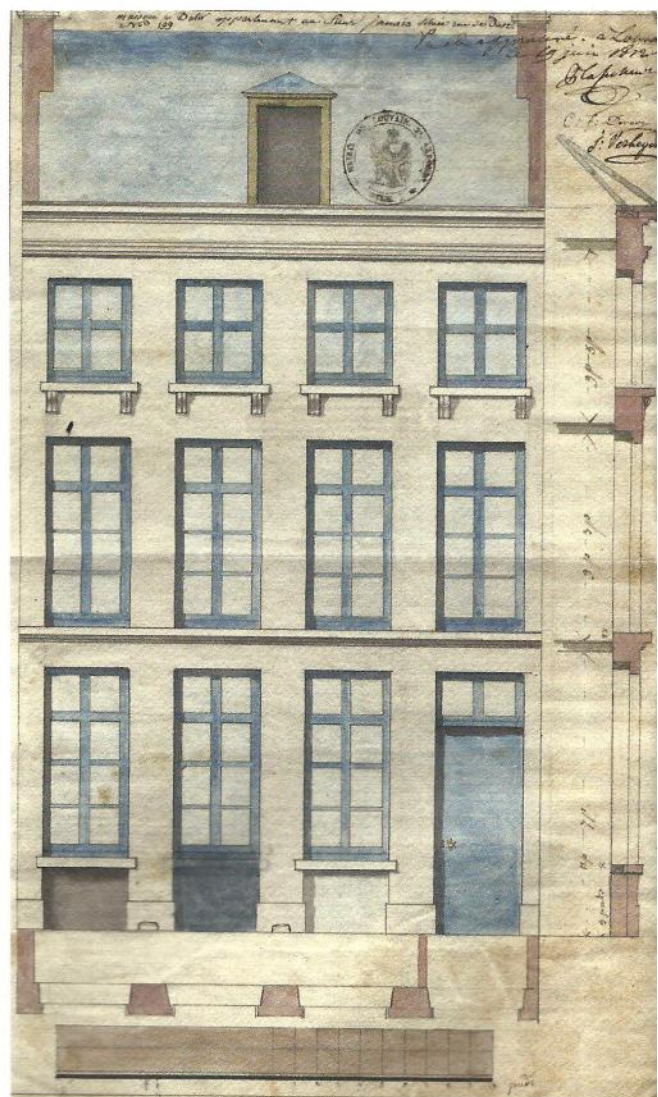
De kaarten en-plannencollectie ontsloten

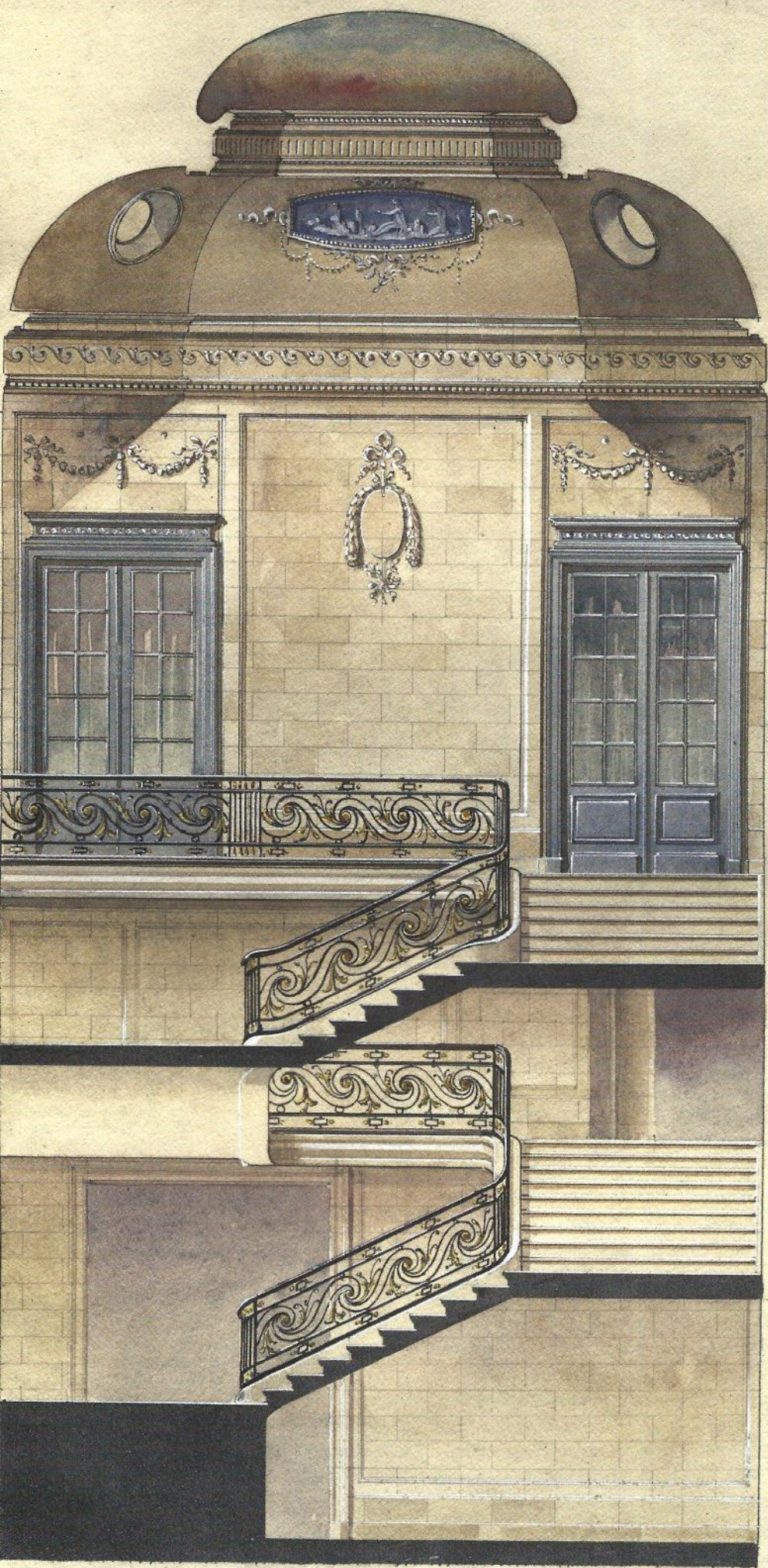
Het Stadsarchief beschikt over een grote hoeveelheid kaarten en plannen, afkomstig van verschillende stadsdiensten. Het grootste deel daarvan werd opgesteld door de Technische Dienst en gaat over de periode 1800–1950. Deze plannencollectie was amper ontsloten en vormde dus een ideaal onderwerp voor een student 'Archivistiek: Erfgoed-beheer en Hedendaags Documentbeheer', die in de eerste helft van dit jaar zijn stage in het Leuvens Stadsarchief deed.

Om de grote hoeveelheid archiefstukken meester te geraken werd het stageproject beperkt tot de plannen van de studiedienst gebouwen van de Technische Dienst. Het project werd met vrucht afgerond en de inventaris is beschikbaar sinds augustus, zodat ongeveer 2500 verschillende plannen van allerhande stadgebouwen kunnen doorzocht en geconsulteerd worden. De collectie is bijzonder rijk en werd geordend van algemeen naar bijzonder. In de eerste hoofdrubriek werden plannen beschreven die uitsluitend werden opgesteld omwille van de schade door de Eerste Wereldoorlog aan vele gebouwen. Dit deel bevat onder andere ook tekeningen van noodwoningen. De tweede hoofdrubriek is ruimer en gaat over gebouwen die bepaalde culturele, educatieve, facilitaire of religieuze functies binnen de stad Leuven vervulden of nog steeds vervullen. Zo vind je er onder andere plannen van de stadsschouwburg, van de slachthuizen en van verschillende universitaire colleges, maar ook van de gebouwen van nationale diensten zoals het Tafelrond, dat vanaf de twintigste eeuw dienst deed als filiaal van de Nationale Bank. Ondanks het feit dat gebouwen als het Tafelrond en de stadsschouwburg grote schade hebben opgelopen tijdens de Eerste Wereldoorlog, werden deze tekeningen toch niet in de eerste rubriek geplaatst aangezien er zich van deze gebouwen niet enkel plannen werden opgemaakt in kader van de oorlogsschade, maar ook voor latere renovaties. Dit deel bevat bijvoorbeeld ook vele plannen over en tekeningen van details van de vele stadsscholen. De derde rubriek verzamelt plannen van stedelijke begraafplaatsen en van twee Leuvense parken, met name de Kruidtuin en het stadspark. Het laatste onderdeel van de inventaris is vrij summier en geeft andere stadseigendommen weer die al dan niet gelokaliseerd werden.

Het oorspronkelijke doel voorzag de inventarisatie van alle plannen van de studiedienst gebouwen, maar het grote aantal plannen zorgde ervoor dat onder andere de stedelijke gasfabriek en het prachtige stadhuis met vele plannen over renovatiewerken aan de gevel in het eerste kwart van de twintigste eeuw, (nog) niet konden behandeld worden. Alleen al van het stadhuis zijn er ongeveer 1000 plannen aanwezig. De voorbereidingen om deze te ontsluiten waren reeds ver gevorderd, maar in het gegeven tijds-

Woonhuis in de Diestsestraat uit 1512

Ontwerptekening van School nr. 9
door Marcel Lens, 1920–1923

← Detailtekening van de Schouwburg

bestek moesten we ons beperken tot beknopte beschrijvingen van twee derde van de plannen.

Reeds vroeger werd er door een vrijwilliger gepoogd om deze collectie te ontsluiten. Het resultaat was dat een belangrijk aantal plannen summier in een plaatsingslijst werden beschreven die complementair is met deze planneninventaris. In deze lijst staan ongeveer 1200 beschrijvingen van plannen van zowel de dienst gebouwen, als van de dienst wegen- en waterbeheer van Leuven, en van de deelgemeenten Heverlee en Kessel-Lo.

Tenslotte moet er nog gewezen worden op de grote hoeveelheid plannen van stadsgebouwen in het tussendepot van het stadskantoor. Een deel van die plannen betreffen dezelfde gebouwen die tijdens het stageproject werden geïnventariseerd, maar gaan vaak over recentere werkzaamheden. Deze nog niet overgedragen plannen werden dit jaar door een vrijwilliger in een plaatsingslijst ontsloten. Het is de bedoeling dat een deel van deze archiefstukken binnenkort worden overgebracht naar het Stadsarchief en eveneens toegankelijk worden.

GIEL SCHRADER

Isala van Diest & Louise Heger

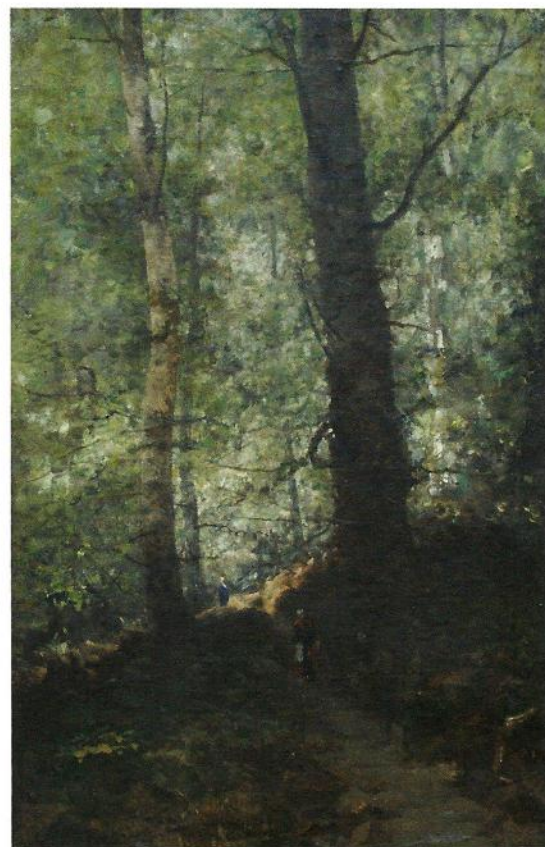
Twee vrouwen | Twee verhalen

Isala & Louise, een dokteres en een kunstenares in het eind negentiende-eeuwse België. Geen vanzelfsprekendheid, zo blijkt uit hun levensverhaal. De heersende tijdsgeest voorzag immers een heel andere bestemming voor vrouwen dan arts of kunstenaar worden. Van vrouwen van goede stand werd normalerwijze verwacht dat zij hun leven wijdden aan hun echtgenoot en kinderen. Isala Van Diest (1842–1916) en Louise Heger (1839–1933) deden dat niet. Beide vrouwen koesterden een voor die tijd eerder ongebruikelijke ambitie, en stelden hun leven in het teken van het waarmaken van hun professionele droom: voor Isala was dat het genezen en emanciperen van vrouwen, voor Louise was dat het zich in alle vrijheid toeleggen op het schilderen van landschappen in de weidse natuur.

Isala Van Diest was de dochter van de Leuvense arts Pierre Joseph Van Diest. Het hele gezin Van Diest wordt afgebeeld op een vierdelige portrettenreeks van de hand van Joseph Steger (ca. 1855), bewaard in de collectie van M. Isala wordt er samen met haar zus Miranda afgebeeld, die aan haar rechterzijde zit. Omdat het meisjesonderwijs in België onvoldoende voorbereidde op universitaire studies, volgde Isala Van Diest haar middelbaar onderwijs in het buitenland, meer bepaald in Bern. Toen ze zich vervolgens in 1873 aan de Leuvense universiteit wilde inschrijven om naar het voorbeeld van haar vader geneeskunde te studeren, werd ze als vrouw echter niet toegelaten. Daarop keerde de ambitieuze Isala terug naar Bern, waar de universiteit sinds enkele jaren wel meisjes toeliet. In 1879 behaalde Van Diest er haar doktersdiploma. Pas in 1884 werd dit diploma ook in België erkend, en werd Isala via een Koninklijk Besluit gemachtigd de drie takken van de geneeskunde in ons land uit te oefenen. Isala Van Diest ging zo, naast als eerste Belgische vrouw met een universitair diploma, ook als eerste vrouwelijke arts van dit land de geschiedenis in. Als arts streefde Isala naar een geneeskunde voor en door vrouwen. Sociaalvoelend als ze was, bekommerde ze zich levenslang om het lot van prostituees. Van Diest ontpopte zich ook als fervent feministe. Via haar betrokkenheid in de oprichting en activiteiten van de *Ligue belge du droit des*

femmes in de jaren 1890 lag ze mee aan de basis van de Belgische georganiseerde vrouwenbeweging. Het onlangs uitgegeven twee euro muntstuk met Isala's beeltenis naast die van Marie Popelin (1846–1913), de eerste vrouwelijke advocaat van België, herinnert aan dit strijdvaaardige engagement en aan Van Diests sleutelrol in het Belgische feminisme.

Louise Heger was afkomstig uit een welstellende, ruimdenkende, Brusselse lesgeversfamilie. Haar ouders Constantin Heger en Zoé Parent runden een vermaard meisjespensionaat, waar ook de Britse schrijfsters Charlotte (1816–1855) en Emily (1818–1848) Brontë hebben verbleven. Louise werd naar het voorbeeld van haar ouders voorbereid op een carrière als lesgeefster, maar sinds het tekenonderricht van Paul Lauters (1806–1875) was ze vastberaden landschapschilderes te worden. Lang combineerde Heger het schilderen echter met lesgeven om de onzekere bestaanstoekomst als kunstenares het hoofd te bieden. Als landschapschilder was Louise Heger was voornamelijk autodidacte, vanwege het gebrek aan een officiële kunstopleiding voor vrouwen in België. Daarnaast kon de kunstenares heel wat opsteken van mannelijke vrienden-collega's, zoals Alphonse Asselbergs (1839–1916), Joseph Coosemans (1828–1904) en Theodore T'Scharner (1826–1906). Louise Heger schilderde *en plein air* landschappen in de Ardennen, de Lim-

Louise Heger, Boswandeling in het Zoniënwoud.
© vzw De vrienden van de School van Tervuren.

burgse Kempen, Tervuren, de kust- en Scheldestreek en op vele plaatsen in het buitenland. Als ongehuwde vrouw liep de uitbouw van een professionele artistieke carrière echter niet van een leien dakje. In 1883–1884 vervulde Louise haar vorming in het beroemde atelier van Alfred

Fotoportret Louise Heger.

Fotoportret Isala Van Diest.

Stevens (1823–1906) in Parijs. Stilaan baande de kunstenares zich een weg in het negentiende-eeuwse kunstmilieu. Haar deelnames aan het Parijse salon, de jaarlijkse tentoonstellingen in België en de exposities van de *Cercle artistique et littéraire* van Brussel werden gesmaakt. Heger behoorde tot de generatie schilders die via de nieuwe technieken die het plein-airisme induceerde het pad effenden voor het impressionisme in België. In 1903 werd Heger voor haar schildersloopbaan benoemd tot Ridder in de Leopoldsorde, maar niettegenstaande is haar carrière en werk vandaag de dag nog weinig gekend.

Met de tentoonstelling *Isala & Louise*.

Pierre-Joseph Steger, Portretten van de zussen Isala en Miranda Van Diest, ca. 1855. © Paul Laes.

Twee vrouwen | Twee verhalen richt M dit najaar de schijnwerpers op deze twee bijzondere vrouwen. Isala Van Diest en Louise Heger gaven elk een voor die tijd aparte invulling aan hun vrouwelijke identiteit. Ze waren exponenten van een maatschappijdynamiek die het burgerlijke ideaal, waarin de vrouw beperkte kansen op zelfontplooiing had, in vraag begon te stellen. Beiden grootgebracht in een ruimdenkend milieu, ontwikkelden Isala en Louise op jonge leeftijd hun roeping. Op erg gelijklopende wijze bouwden zij stapsgewijs aan het realiseren van hun professionele droom. Gemene deler in dat verhaal is het doorzettingsvermogen waarmee beide vrouwen zich

succesvol wisten te ontplooien tot arts en kunstenares ondanks de geringe opleidingsmogelijkheden en de maatschappelijke tegenwind. Met de tentoonstelling *Isala & Louise* herbelicht M hun markante verhaal.

ELIANE SCOTT

Praktische info

Isala & Louise.

Twee vrouwen | Twee verhalen

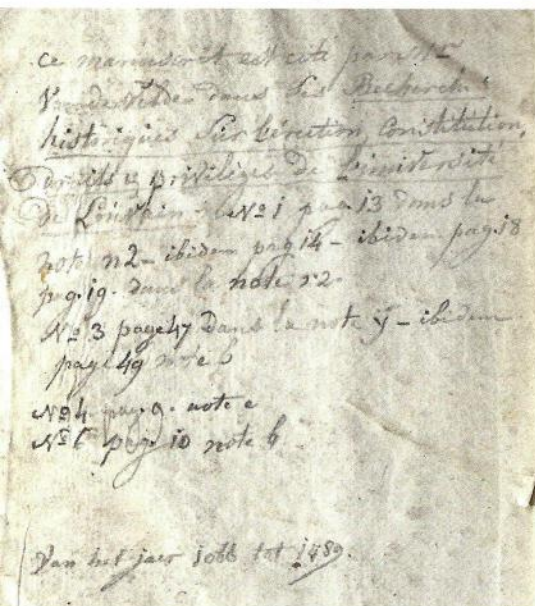
08.09.2011 > 27.11.2011 in M

Meer info: www.mleuven.be

Exclusief bezoek voor SALSA! leden zie pagina 8.

Antiquitez de Louvain van Van de Velde tot Van Even: Hs. 49

Voor vele steden zijn er kronieken bewaard die werden samengesteld op basis van oudere literatuur, kronieken en archiefstukken, maar waarvan we noch de auteur(s), noch het moment van samenstelling goed kunnen inschatten. Ook Leuven heeft er zo enkele, over één daarvan willen we het iets uitgebreider hebben, vooral om te tonen dat dergelijke handschriften populair waren en gezocht werden door de toenmalige geleerden en verzamelaars, waarvan we er hier enkele voorstellen. Het volledige verhaal van het handschrift is echter nog niet te geven.

In zijn inventaris van het Leuvense stadsarchief (SAL) vermeldt Joseph Cuvelier (Cuv.) bij het handschrift nummer 49: *Jaerboecken van Loven van 1066 tot 1489* (16e siècle). *Registre de 85 fol. et deux tables chronologiques*.¹ Het betreft een kroniek van Leuven waarin, voor de periode 1127–1489, tal van wetenswaardigheden en faits-divers staan opgetekend met betrekking tot geboorten, huwelijken, blijde inkomsten en overlijdens van vorsten, herlogen en graven; vredesverdragen; stichtingen en bouw van kerken en kloosters, de universiteit en het stadhuis; onderhandelingen met de stad Brussel; steekspelen, schutters en rederijders; processies, overstromingen, weersgesteldheden, lijfstraffen; kunst (beeld van O.-L.-Vrouw van de Sint-Pieterskerk), de plaatsing van een horloge en een uurklok op de Sint-Pieters-

toren enzovoort. Veel van die gegevens zijn ontleend aan oude archieven en rekeningen van de stad.

Het handschrift is anoniem en is niet gedateerd. Het schrift is van één en dezelfde hand. Op basis van het watermerk – een zotskap met kraag waaraan zeven bellen met daaronder een omgekeerde vier – mag het papier na 1650 worden gedateerd.²

In de handschriftenafdeling van de Koninklijke Bibliotheek te Brussel wordt een gelijkaardige kroniek van Leuven bewaard: Hs. I 18732.³ Die is samengebonden met enkele archivalia (Hs. I 18724–32). Hij loopt van 1027 [sic] (fol. 57r–60r, in potlood) tot 1475 (fol. 11r–61v, in inkt) en heeft een *Taefel oft inventaris van desen teghenwoordighen Boeck* (fol. 63r–80v: naar onderwerp en datum). Het handschrift werd in november 1839 aangekocht en staat in het aanwinstenregister van de handschriftenafdeling van de Koninklijke Bibliotheek beschreven als: Hs. 18732 – *Notice sur la chronique de Flandre et de Brabant etc. jusqu'en 1178 avec continuation jusqu'en 1475*. Ook dit handschrift is anoniem en niet gedateerd, en het watermerk (fol. 62), eveneens een zotskap, telt aan de kraag vijf in plaats van zeven bellen. Blijst een vergelijkende studie waard!

Verzamelaars

Waar het handschrift vandaan komt, is niet bekend. Dank zij de namen die op het voorste dekblad en het schutblad zijn bijgeschreven, kennen we drie verzamelaars aan wie het heeft toebehoord: Vande Velde (1788–1833), Smolderen (1855) en Van Even (1868).

Jan Frans vande Velde

1788–1833: Jan Frans vande Velde (1743–1823) was de laatste president van het Groot Heilig-Geestcollege en bibliothecaris van de universiteitsbibliotheek en vermeldt het handschrift in zijn studie over de oude universiteit *Recherches historiques sur l'érection, constitution, droits et privilèges de l'Université de Louvain* (z. pl. [Mechelen], 1788, aflevering 1, p. 13, noot 2):⁴ *MSS^{to} historico, quod continet res gestas Brabantiae, imprimis Lovanienses ab art. 1127 ad 1489*. Het maakte, tot voor zijn dood in 1823, deel uit van zijn indrukwekkende bibliotheek die pas in 1833, tien jaar na zijn overlijden, werd geveild. In de veilingcatalogus (Gent, 1831–1833: deel 2, p. 702, nummer 15313) staat het beschreven als: *Chronyke van het voorgevallene in Brabant en in Vlaenderen, en byzonderlyk wat de stad Loven betreft, van de jaren 1127 tot 1489, met twee taefels of inventarissen. Handschrift, in fol. geb. in perkam*. Op die veiling werd het toegewezen aan De Laval, vermoedelijk de Gentse bibliofiel en auteur Jean-François de Laval (1774–1859), die ook voor derden kocht.⁵

Jean-Gérard Smolderen

1855: Jean-Gérard Smolderen (1773–1854), alumnus van de Leuvense universiteit (1795), was van 1807 tot 1834 leraar wijskunde aan het Koninklijk Atheneum van Antwerpen en jarenlang gemeente- en provincieraadslid. In de veilingcatalogus van zijn bibliotheek *Catalogue d'une très belle collection de livres rares et précieux* (Antwerpen, 1855, p. 134, nummer 101)⁶ staat: *Annales et antiquités de Louv. de 1066 [gecorrigeerd 1127], à 1489, manuscrit*

J. G. Smolderen

*Ex Bibliotheca eximii Dni
J. P. Van de Velde ex Beveren.*

ayant fait partie de la biblioth. de M. J. F. Vande Velde, de Beveren, r. Ce manuscrit est cité par M. Vande Velde dans les recherches historiques sur l'érection, constitutions, droits et privilèges de l'université de Louvain. Dat laatste staat met potlood op het voorste dekblad genoteerd. Wie het toen heeft aangekocht – in het Brusselse exemplaar staat de naam Nuyts in margine – is niet bekend. Vermoedelijk kwam het toen terecht bij de hertog van Arenberg (zie verder). Dat gebeurde ofwel via Charles De Brou (1811–1877), vanaf 1850 bibliothecaris van de hertog, ofwel via de Gentse hoogleraar en bibliotheek Constant Philippe Serrure (1805–1872), die graag lucratieve zaken deed met kapitaalachtige boeken-verzamelaars.

Edward van Even

1868: Edward van Even (1821–1905), stadsarchivaris van Leuven, kocht het handschrift op een veiling – begin juli 1868 – van de Brusselse antiquaar en uitgever Franciscus Johannes Olivier. In zijn *Catalogue de livres anciens, rares et curieux, provenant du cabinet de Mr. N.* (Brussel, 1868, p. 83, nummer 1162)⁷ staat: *Annales et antiquitez de Louvain, depuis l'an 1066 jusqu'en 1489; in fol. en vélin. Manuscrit du XVIIe siècle, en flamand, très curieux: il provient de la collection Vande Velde: il est souvent cité par lui dans ses Recherches historiques sur l'érection, constitution, droits et privilèges de l'Université de Louvain.* De Leuvenaar Dr. Jan Deschamps (1917–2004), eminent specialist van Middelnederlandse handschriften, vereenzelvigde Mr N met Hertog Engelbert van Arenberg (1824–1875).⁸ Die werd, niet alleen door zijn privé bibliothecaris, maar

ook door Serrure geregeld van oude boeken en handschriften voorzien.⁹ Van Even schreef op het voorste schutblad: *Jaerboeken van Loven*, met plaats, datum en bedrag van aankoop. Zijn boekenbezit ging in 1911, bij legaat, over naar zijn vriend Victor de Munter (1857–1939), tweede conservator van het stedelijk museum te Leuven. Een deel ervan bevindt zich in de bibliotheek van het Museum M Leuven, dat nu eindelijk aan inventarisatie toe; een aantal handschriften, waaronder de Leuvense kroniek, belandde na 1911 in het Stadsarchief.

Dit leidt er toe dat we zou kunnen besluiten dat dit handschrift via Van de Velde, via Smolderen bij Van Even is terecht gekomen. Ware het niet dat we ook andere gegevens hebben teruggevonden die deze gang van zaken wat doorkruisen.

1833–1864: het verhaal **Cannaert-Van Hoorebeke**. In een posthuum uitgegeven nota uit 1833 over de Leuvense schilder Dirk Stuerbout (= Dirk Bouts, ca 1415–1475) verklaarde de Gentse kunstenaar Liévin de Bast (1787–1832) dat het bewuste handschrift bij de Gentse apotheker Jean-François van Hoorebeke (1779–1835) berustte.¹⁰ Het is niet opgenomen in zijn *Catalogue d'une belle collection de livres* (Gent, 1835).¹¹ Wel staat in het voorwerk met een korte levensbeschrijving van Jean-François: *Mr. Van Hoorebeke a laissé plusieurs manuscrits et de nombreuses notes; il est à espérer que sa famille conservera religieusement [sic] ces documents et qu'ils ne seront pas perdus pour l'histoire.* De man bezat dus meerdere handschriften – waaronder het Leuvense? – die toen niet werden geveild en die in het familie-

bezit zijn gebleven. Opvallend detail: in zijn studie (p. 18) citeert De Bast een passage – we geven hier de aanvangsregel – uit het door hem geconsulteerde handschrift (= Leuven, fol. 78v): *Anno 1468 wordden II stucken schilderyen gemaect by Mr. Dierick Stuerbout, die in de raetcamere staen.* Het Brusselse handschrift (fol. 60v) geeft: *Anno 1468 worden de twee stucken schilderijen gemaect bij Mr. dierick stuerbout die inde raetcamere staen.* Het werkwoord 'worden' staat in Leuven met twee *dd*, in Brussel met één *d*; 'II stucken' (Leuven), 'twee stucken' (Brussel).

In 1845 beweerde de Franse kunsthistoricus Alfred Michiels (1813–1894) dat het handschrift aan de Gentse magistraat Jozef Bernard Cannaert (1768–1848) toebehoorde.¹² Edward van Even schreef in 1852 dat het door Cannaert was ontdekt, maar dat het eigendom was van Auguste Liévin van Hoorebeke (1787–1860), archivaris en broer van Jean-François.¹³ Auguste zou het aan De Bast hebben gesignaleerd. In 1852 was het in het bezit van de Gentse politicus Emile van Hoorebeke (1816–1864), zoon van Jean-François. Maar ook in zijn *Catalogue d'une belle collection de livres* (Gent, 1864)¹⁴ vinden we geen spoor van het handschrift terug.

GILBERT HUYBENS

Bronnen:

1. Leuven, 1929, deel 1, p. 7;
2. E. HEAWOOD, *Watermarks Mainly of the 17th and 18th Centuries*, Hilversum, 1950, deel 1 (nummers 1987–2085);
3. J. VAN DEN GHEYN, *Catalogue des manuscrits de la Bibliothèque Royale de Belgique*, Brussel, 1908, deel 8 (nummer 5344: 13–14);
4. Ex.: KU Leuven, UB, Caa A 1137;
5. Geannoteerd exemplaar in het bezit van H.M. (Brussel, KB);
6. Brussel, KB, VI 87350 A 143 (P);
7. Brussel, KB, R 3639/140/II;
8. *Nationaal Biografisch Woordenboek*, Brussel, 1983, deel 10, kol. 485;
9. J. ROEGERS (ed.), *Arenberg in de Lage Landen*, Leuven, 2002, p. 365–366;
10. *Messenger des sciences et des arts*, Bruxelles, 1833, p. 18;
11. Gent, UB, G 10554;
12. *Histoire de la peinture flamande et hollandaise*, Brussel, 1845, deel 2, p. 231;
13. *Les artistes de l'hôtel de ville de Louvain*, Louvain, 1852, p. 130;
14. Gent, UB, G 10749 (6).

SAL, Cuv. Hs. 49: beschrijving

Perkamenten band met op de kop van de rug: ANNAL ET ANTIQVITEZ DE LOUVAIN MSS [...] F Cart^e (?); in de linkerbovenhoek van de band het cijfer 16476, wellicht een oud plaatsingsnummer; in de rechterbovenhoek de signatuur MS 1/39 die eind vorige eeuw bij een hernummering van handschriften in het stadsarchief werd aangebracht (het nummer Cuv. Hs. 49 is opnieuw in voege); papier (31,5 x 20,5 cm); 118 fol., [1], 84, [33]; fol. 1r–[85r]: kroniek; fol. [85v–95v]: blanco; fol. [96r–111v]: *Tafel oft inventaris van desen tegenwoordighen Boeck* (naar onderwerp en datum); fol. [112r–125r]: *Taeffel oft Inventaris van desen tegenwoordighen Boeck* (naar datum en onderwerp).

praktische informatie

Salsa! vzw
Samen Actief voor het
Leuvens StadsArchief!

Maatschappelijke zetel
Stadsarchief Leuven,
Rijschoolstraat 4/001
3000 Leuven

www.leuven.be/salsa
salsa@leuven.be

Bestuursleden

Marc Carnier (penningmeester),
Bert Desmedt, Mich De Winter,
Luc Grégoire,
Gustaaf Janssens (voorzitter),
Hendrik Ollivier (secretaris), Adel Pex

U kan lid worden van Salsa! vzw

door overschrijving van
€ 15 (voor gewone leden) of
€ 30 (voor steunende leden)
op volgend rekeningnummer:
IBAN BE93 068-2420772-67
Dit lidgeld omvat de driemaandelijkse
nieuwsbrief, mogelijkheid tot aankopen
van de eigen publicaties en gratis
toegang tot de activiteiten van de
vriendenkring.

Stadsarchief Leuven

Rijschoolstraat 4/001
3000 Leuven
T 016 30 08 69
F 016 23 40 06
E archief@leuven.be

Openingsuren leeszaal

Dinsdag, woensdag: 9.00 tot 13.00 u
Donderdag: 9.00 tot 19.00 u
Vrijdag: 9.00 tot 13.00 u

Salsa!.doc

COLOFON

is een driemaandelijkse nieuwsbrief,
uitgegeven door Salsa! vzw,
de Vriendenkring van
het Leuvens Stadsarchief.
Het abonnement is inbegrepen
in de lidmaatschapsbijdrage voor de vzw.

Redactie

Marc Carnier,
Marika Ceunen

Redactieadres

Stadsarchief Leuven

Verantwoordelijke uitgever

Gustaaf Janssens
Maria-Theresiastraat 87
3000 Leuven

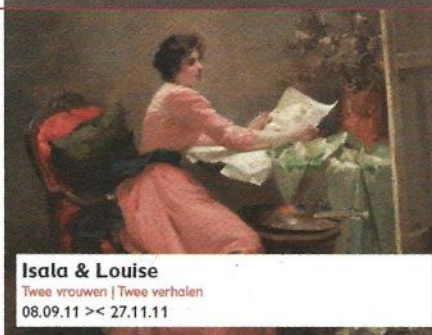
Foto's

Marika Ceunen,
Eric Dewaersegger,
Stadsarchief Leuven,
Universiteitsbibliotheek K.U.Leuven

Druk en vormgeving

Drukkerij Leën | Hasselt

Activiteiten van Salsa! vzw

Isala & Louise
Twee vrouwen | Twee verhalen
08.09.11 >< 27.11.11

Isala & Louise

Twee vrouwen | Twee verhalen

De opmerkelijke parallel tussen de levensloop van dokteres Isala van Diest (1842–1916) en schilderes Louise Heger (1842–1933) vormt het uitgangspunt van de tentoonstelling 'Isala & Louise. Twee vrouwen | Twee verhalen', die van 8 september tot 27 november 2011 in Museum M wordt ingericht.

Beide vrouwen koesterden een voor die tijd ongewone passie en stelden hun leven in het teken van het waarmaken van hun professionele droom. Voor Isala was dat het genezen en emanciperen van vrouwen. Louises passie was de plein air schilderkunst; het schilderen van landschappen in de vrije natuur. Beide vrouwen kenden ook een gelijkaardige gedrevenheid waarmee ze de beperkte opleidingsmogelijkheden voor vrouwen en de maatschappelijke vooroordelen ten aartzien van het vrouwelijk geslacht overbruggden.

Speciaal voor SALSAlleden verzorgt de coördinator Eliane Scott een lezing op zaterdag 19 november 2011 om 14.00 uur in Museum M (Leopold Vanderkelenstraat). Inschrijven voor deze lezing kan via mail (archief@leuven.be) of telefonisch op het nummer 016 30 08 69.